

MOSTY

Wydaje Haszomer Hacaír w Polsce Wychodzi trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, czwartek, 1 kwietnia 1948 r.

Nr 39 (161)

Występy

Neomi Aleskowsky

Legnica	4. IV. 1948
Wałbrzych	5. " "
Wrocław	7. " "
Dzierżoniów	8. " "
Katowice	10. " "
Łódź	11. " "

NA FALI DNIA

Wymowa ostatnich wypadków

Według niedokładnych jeszcze wiadomości, doszło w sobotę i niedzielę do poważnych walk w Palestynie. W okolicy Betleem uzbrojeni Arabowie napadli na konwój żydowski, który przewoził żywność dla osiedli, oddalonych od Jerozolimy. W walce, jaka wywiązała się między Żydami i Arabami, padło wiele ofiar z obu stron. Należy tu podkreślić stosunek sił: na 130 Żydów, arabscy napastnicy rozporządzali 1.200 ludźmi. I oto 10-cioкратно większe bandy arabskie nacierały na nieliczną grupę żydowską w ciągu 24-ch godzin. Bojownicy żydowscy, którym wypadło walczyć z tak przeważającymi siłami arabskimi, dali wiele dowodów męstwa i zadali wiele strat bandom.

Oddziały brytyjskie, które znajdowały się w pobliżu, zachowały również w obecnym wypadku całkowitą „neutralność”. Przybyły na miejsce jedynie w chwili, gdy został zawarty rozejm między obu walczącymi stronami.

O poważnych starciach sygnalizują również z innych części kraju. Niestety brak wiarygodnych informacji (a za takie nie uważamy doniesienia łódzkiego B.B.C.) — nie pozwala jeszcze przeprowadzić oceny i bilansu wypadków ostatnich dni. Jasne natomiast jest dla nas to polityczne narażenie fali terronu arabskiego. Kierownictwo band arabskich bezspornie wyciągnęło „odpowiednie” wnioski z tych zmian politycznych, które nastąpiły ostatnio wokół kwestii Palestyny. Dotyczy to zmiany stanowiska U.S.A. w odniesieniu do uchwały ONZ o podziale. Reakcyjna prasa arabska określiła ostatnią deklarację St. Zjednoczonych jako największe swoje zwycięstwo polityczne. Sukces ten postanowili poprzec „faktami dokonanymi”. I jeżeli prezydent Truman przypuszczał, (w co należy wątpić) że odwrót od podziału i poszukiwanie „kompromisu” między Żydami i Arabami przyczyni się do zaprowadzenia pokoju w Palestynie — to wypadki ostatnich dni mogą stanowić najlepszą pod tym względem odpowiedź.

Ten związek między antysyjonistycznym stanowiskiem obu już dzisiaj państw anglosaskich a wzmagającą się falą terronu arabskiego, był zresztą do przewidzenia. Powiem więcej: można się domyślać, że niektóre czynniki imperialistyczne inspirowały taką właśnie taktykę Arabów w chwili obecnej, by „przekonać” również inne państwa o „nierealności” podziału i „komeczności” zmiany uchwały Generalnego Zgromadzenia z dnia 29. listopada ub. roku. Jednak dla obiektywnych obserwatorów i dla całej postępowej opinii w świecie jest rzeczą jasną, że drogę pokoju w Palestynie wytyczyć może nie łamanie uchwali międzynarodowych i pobłażanie reakcyjnym wicherzycielom arabskim, lecz wręcz odwrotnie — jedynie konsekwentna realizacja decyzji ONZ i zaprowadzenie ładu w kraju przy pomocy pozostających do dyspozycji ONZ międzynarodowych sił zbrojnych.

Tak zwany kompromis proponowany przez St. Zjednoczone w Palestynie nie może mieć miejsca. Jiszuw nie pójdzie na żadne ustępstwo, albowiem musiałoby ono oznaczać wyrzeczenie się samodzielnosci politycznej i możliwości rozwoju dzieła syjonistycznego. Na tego rodzaju kompromis nie zgodzi się ani zorganizowany jiszuw palestyński, ani masy narodu żydowskiego w całym świecie, które widzą swą przyszłość w Palestynie. Przeciw tego rodzaju próbom dyskryminacji naszych praw do Palestyny, wywiązują się również wszystkie siły demokracji i postępu w świecie.

M. W.

Komisja ONZ uznała RZĄD ŻYDOWSKI ZSRR przeciw propozycjom USA na Radzie Bezpieczeństwa

LAKE SUCCESS. Jak donosi korespondent agencji Reuter, specjalna komisja dla spraw Palestyny wyłoniona przez Generalne Zgromadzenie ONZ kontynuuje jednak nadal swe prace nad realizacją uchwał ONZ.

Rzecznik komisji oświadczył, że w braku nowych zaleceń Rady Bezpieczeństwa Komisja będzie nadal prowadziła swoje prace bez względu na to, jakie będzie stanowisko Rady Bezpieczeństwa w sprawie zwołania Generalnego Zgromadzenia.

W DNIU WCZORAJSZYM PODANO DO WIADOMOŚCI TREŚĆ LISTU WYSLANEGO PRZEZ KOMISJĘ DLA SPRAW PALESTYNY DO PREZYDIUM AGENCJI ŻYDOWSKIEJ, W KTÓRYM KOMISJA WYRAŻA ZGODĘ NA OGŁOSZENIE SKŁADU TYMCZASOWEGO RZĄDU ŻYDOWSKIEGO Z TYM, ŻE RZĄD TEN NABIERZE MOCY PRAWNEJ Z CHWILĄ WYGAŚNIĘCIA MANDATU BRITYJSKIEGO W DNIU 16 MAJA B.R.

NOWY JORK. Na dzisiejszym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa delegacja amerykańska zgłosiła rezolucję, w której domaga się, by Rada wezwała Żydów i Arabów palestyńskich do niezwłocznego zaprzestania walki i zawarcia rozejmu.

W drugiej rezolucji delegacja amerykańska domaga się zwołania specjalnej sesji Zgromadzenia Generalnego celem ponownego rozpatrzenia kwestii palestyńskiej.

Przedstawiciel ZSRR Gromyko sprzeciwił się zwołaniu specjalnej sesji Zgromadzenia i oświadczył, że komisja palestyńska powinna kontynuować swą pracę. Gromyko wypowiedział się jednocześnie przeciwko zaproponowanemu przez USA oddaniu Palestyny pod tymczasowe powiernictwo ONZ.

Zdaniem ZSRR propozycja amerykańska w sprawie powiernictwa nie tylko nie uwzględnia interesów pokoju międzynarodowego, lecz również — interesów Arabów i Żydów.

Powiernictwo nie usunie trudności, które wyłoniły się podczas prób realizacji uchwały w sprawie Palestyny. Gromyko oskarżył rząd amerykański o stordpowanie planu podziału Palestyny. Rząd amerykański — stwierdził Gromyko — uznał swe interesy naftowe i strategiczne za ważniejsze od interesów narodów zjednoczonych.

Co oznacza propozycja amerykańska

LAKE SUCCESS (od własnego korespondenta).

Propozycja Stanów Zjednoczonych w sprawie zwołania specjalnej sesji ONZ, celem ogłoszenia reżymu powiernictwa w Palestynie — stanowiła poważny cios w okresie zmagania o realizację uchwały ONZ.

Jak wiadomo, jedynym członkiem Rady Bezpieczeństwa, który wyraził swój sprzeciw wobec tej propozycji, był przedstawiciel Związku Radzieckiego. Lecz rzecznik USA wyjaśnił później, iż Związek Radziecki nie może założyć weta wobec propozycji amerykańskiej, ponieważ propozycja ta w całości nie zostanie poddana pod głosowanie w Radzie Bezpieczeństwa, lecz będzie tematem obrad Generalnego Zgromadzenia. Karta ONZ — oświadczył rzecznik amerykański — przewiduje trzy możliwości zwołania specjalnej sesji, a jedna z nich będzie służyła za podstawę również w danym wypadku.

Nie ulega kwestii, że po obradach w Radzie Bezpieczeństwa, po upływie dwóch tygodni będzie zwołana specjalna sesja Generalnego Zgromadzenia; 2/3 głosów zostaną z łatwością uzyskane i cała sprawa przejdzie

do Rady Powierniczej, w której Związek Radziecki dotychczas nie jest reprezentowany i w której prawo weta nie jest praktykowane.

CZY KOMISJA PIĘCIU BĘDZIE KONTYNUOWAŁA SWĄ DZIAŁALNOŚĆ?

Jedyna sprawa odnośnie której Związek Radziecki może założyć weto — to propozycja amerykańska w kwestii natychmiastowego przerwania pracy Komisji Pięciu. Tego rodzaju weto umożliwi Komisji Pięciu kontynuowanie swej pracy do czasu, kiedy specjalna sesja Generalnego Zgromadzenia rozwiąże ją.

Należy sądzić, iż projekt amerykański zmierza do naznaczenia gubernatora ze strony neutralnego państwa, by w ten sposób znajdujące się w Palestynie wojska brytyjskie mogły pozostać pod jego nadzorem, a Stany Zjednoczone pokryły wydatki związane z utrzymaniem wojsk. Taki reżym miałby nosić nazwę „władzy ONZ”, mimo, iż w rzeczywistości ten reżym niczym nie będzie się różnił od brytyjskiego. Kwestie aliji miałyby być rozstrzygane przez Radę Powierniczą.

Poważne starcia w Palestynie

JEROZOLIMA. W sobotę doszło w okolicach Betleem do największej bitwy spośród bitew stoczonych dotychczas między Żydami i Arabami w Palestynie. Pociągnęła ona za sobą według niekompletnych danych śmierć 130 Arabów i około 80 Żydów.

Jak donosi korespondent BBC — walki rozpoczęły się wieczorem w sobotę, gdy kilkuset Arabów zaatakowało konwój żydowski wiozący zaopatrzenie dla oddalonych od Jerozolimy kolonii. Po krótkiej wymianie strzałów Żydzi wycofali się do pobliskiej wsi arabskiej, gdzie obwarowali się w opuszczonym domostwie. Nad ranem bitwa rozgorzała ponownie.

Na pomoc obłożonym Żydom, wśród których znajdowało się 20 kobiet, przybyły samoloty żydowskiej samoobrony Hagana i oddziały piechoty.

W pierwszy dzień świąt Wielkiej Nocy, w Jerozolimie dźwięk dzwonów mieszał się z odgłosami gwałtownej kanonady.

Dopiero po 24-godzinnej walce doszło do rozejmu między arabskimi napastnikami, których siły ocenione były na 1200 osób — i Żydami, którzy dysponowali 130 ludźmi.

Oddziały brytyjskie nie angażowały się w walce i przybyły dopiero na rozpaczliwie alarmy Hagany, aby uzgodnić warunki rozejmu. Żydzi oddali broń i pod ochroną oddalili się do Jerozolimy.

W samej Jerozolimie świąta stały również pod znakiem starć żydowsko-arabskich. Według oficjalnych danych zginęło 18 Arabów i 7 Żydów.

DARY Z PALESTYNY DLA UCHODZCÓW

JEROZOLIMA. Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku Palestyna zorganizowała wysyłkę macy, wina i paczek żywnościowych do krajów europejskich celem rozdania między uchodźcami.

Z jednego z aeroportów palestyńskich wyjechał specjalny samolot z ładunkiem darów na Resach.

Przykład „neutralności”

JEROZOLIMA (obsł. wł.) W Starym Mieście zatrzymała policja brytyjska czterech młodzieńców żydowskich, których od prowadziła na tamtejszy posterunek. Komendant wojskowy Starego Miasta oświadczył, iż otrzymał polecenie aresztowania każdego Żyda występującego z bronią w ręku. Inny rozkaz brzmiał: Arabów uzbrojonych — nie aresztować.

Nowa kwota imigracyjna

JEROZOLIMA (obsł. wł.) Została tu oficjalnie opublikowana kwota imigracyjna, obejmująca 1500 certyfikatów za okres od 15 lutego — 14 marca br. Jak zazwyczaj 750 certyfikatów przeznaczono dla uchodźców w obozach na Cyprze, 14 certyfikatów zostało odliczonych na rachunek „nielegalnych” imigrantów, przybyłych do Palestyny w styczniu, 338 certyfikatów przeznaczono dla D. P. w brytyjskiej strefie okupacyjnej Niemiec, 398 certyfikatów pozostaje do dyspozycji Wydziału Imigracyjnego.

Jednocześnie władze oznajmiły, że w związku ze zbliżającą się ewakuacją administracji angielskiej, zostały zlikwidowane filie Wydziału Imigracyjnego w Tyberiadzie, Nablus, Gazie i Natanii.

Zwołanie Zgromadzenia Narodowego

TEL-AWIW (obsł. wł.) Jak donoszą, po sesji Wielkiego Komitetu Wykonawczego, który zbierze się 4 kwietnia b.r.,

Nowy etap i harmonijna współpraca

JEROZOLIMA, 24 marca (od własnego korespondenta). — Krzyżujące nagłówki gazet z dnia 21 marca przyniosły wiadomości o zdradzie Stanów Zjednoczonych: delegacja USA w Radzie Bezpieczeństwa złożyła oświadczenie, iż rząd waszyngtoński prze staje popierać plan podziału i wysunęła propozycję, przewidującą tymczasowe powiernictwo ONZ nad Palestyną.

Już od kilku miesięcy, im bardziej — pod „biogostawionym” wpływem „neutralnych” Anglików — komplikowała się sytuacja w Erec, tym bardziej stawało się jasnym, że Stany Zjednoczone zajmują chwiejne stanowisko w kwestii podziału kraju.

W pewnych kołach niedoceniano zrazu powagi gróźb arabskich i spodziewano się, że realizacja uchwały ONZ napotka na minimalne przeszkody. Okazało się jednak inaczej. Kraje arabskie, podburzone przez agentów brytyjskich i coraz bardziej rozruchane milicjami Ameryki, rozpoczęły zbrojną agresję przeciw ludności żydowskiej w Palestynie. Ich wojska przeniknęły przez „strzeżone” granice i skoncentrowały się na północnym obszarze kraju, zamieszkałym przez ludność arabską: osławionym trójkątem Nablus — Dżenin — Tul-Karem. Jednocześnie zwolennicy Muftiego w Palestynie zorganizowali uzbrojone bandy, których ośrodkiem stały się góry Judei: miasta Ramalla i Hebron. Rozpoczęły się nieprzerwane napady na osiedla żydowskie, na szlaki komunikacyjne, na dzielnice poszczególnych miast, na placówki Negewu. Codziennie padały krwawe ofiary. Stawało się rzeczą coraz bardziej oczywistą, że nieodczeka jest ingerencja międzynarodowych sił zbrojnych, lub też legalizacja i dobrojenie Hagany, by przywrócić ład i porządek. Na tę drugą ewentualność nie zgadzali się Anglicy. Pierwszą natomiast nieodpowiadała Stanom Zjednoczonym, które — prowadząc rozległe przygotowania wojenne obawiały się przeniknięcia Związku Radzieckiego na Środkowy Wschód w związku z możliwym udziałem wojsk radzieckich w armii międzynarodowej. Jednocześnie wielkie amerykańskie koncerny naftowe, zaniepokojone możliwością „sankcji” ze strony państw arabskich, wywierali coraz to silniejszą presję na Biały Dom, by spowodować zmianę dotychczasowego stanowiska U. S. A.

Do przekonania niektórych wpływowych kół USA trafił również „straszak komunistyczny”, w odpowiednim momencie wyrzeczony z lamusa przez Foreign Office. Wynikiem działania wszystkich tych czynników było oświadczenie delegacji amerykańskiej w Lake Success, które potwierdził min. Marshall w Los Angeles, motywując je względami bezpieczeństwa międzynarodowego. Propozycja amerykańska została przyjęta z nietajonym zadowoleniem przez rząd Jego Król. Mości. Trzeba stwierdzić iż Wielka Brytania nie oczekiwała konkretnych działań ze strony ONZ, gdy w lutym 1947 przekazała sprawę palestyńską na forum Narodów Zjednoczonych. Gdy jednak wbrew wszelkim oczekiwaniom, ONZ powzięła decyzję o wygaśnięciu mandatu brytyjskiego, o ewakuacji wojsk angielskich i utworzeniu w Palestynie dwóch niezależnych państw — to Anglicy, mimo formalnego uznania uchwały ONZ i oznajmienia daty 15 maja, jako terminu wygaśnięcia mandatu, mieli się różnych sposobów, byle tylko pozostać w kraju. Anglia za wszelką cenę starała się zachować kontrolę nad Bliskim i Środkowym Wschodem.

W pierwszych miesiącach politykom brytyjskim wydawało się, że zdolają zastąpić dotychczasowy system obszarów mandatowych i kolonialnych, znajdujących się pod bezpośrednią władzą rządu londyńskiego, szeregiem traktatów z państwami arabskimi, które by faktycznie pozostawały w pełnej zależności od Wielkiej Brytanii. Na podstawie tych przypuszczeń, gabinet brytyjski uparczywie lansował wznowiony plan Morrisona, który oznaczał pozostawienie Żydom minimalnego obszaru w kraju i przekazanie przeważającej części Palestyny sąsiadnym krajom arabskim, a przede wszystkim — Transjordanii. Wypadki w Iraku przekonały jednak Anglików, że nie należy w żadnym wypadku porzucić takiej bazy wojskowej, jaką stanowi dla nich Palestyna. Toteż ostatnio starania Foreign Office szły w kierunku znalezienia pretekstu dla pozostawienia w kraju wojsk angielskich na nieokreślony okres czasu. W tym celu administracja brytyjska w Palestynie i rząd londyński czyniły wszelkie trudności Komisji Pięciu, by spowodować chaos w kraju i nie dopuścić do normalnego przejęcia władzy po 15 maja.

Szybko wyłaźło szydło z worka, gdy pod czas ostatniej debaty palestyńskiej w Izbie Gmin min. kolonii Creech Jones oświadczył, że możliwym jest, iż Komisja Pięciu nie zdoła przejąć władzy w kraju. Wytworzy się wówczas nowa sytuacja i sprawa wycofania wojsk brytyjskich zostanie powtórnie przedyskutowana.

Nowa propozycja amerykańska stanowi idealne rozwiązanie dla meżów stanu z Labour Party. W kołach politycznych przypuszczają bowiem, że Rada Powiernicza (w której notabene nie zasiada ZSRR) zwróci się do Wielkiej Brytanii z prośbą o pozostawienie swych wojsk na nieokreślony

czas w Palestynie. Można także przewidzieć, iż jednym z powierników będzie Wielka Brytania. Wszystko to, razem wzięte, stanowi wygodną sytuację dla Anglii i dla jej arabskich sojuszników.

W obozie arabskim panuje również zadowolenie z powodu zwrotu w polityce amerykańskiej. Za buńczuczne deklaracjami o niepodzielności arabskiej Palestyny i o konieczności zlikwidowania politycznego syjonizmu — kryje się jednak zrozumienie faktu, iż Arabowie przemocą zdołali zanulować uchwałę Narodów Zjednoczonych. Arabowie wiedzą, że muszą wykorzystać obecną chwilę ogólnej konsternacji i niejasności politycznej, by przez użycie siły stworzyć fakty dokonane. Również u Żydów narasta przekonanie, że o przyszłości narodu i kraju w wielkiej mierze zdecydować będzie przewaga oręża, determinacja i silna wola jednej ze stron.

Propozycja amerykańska zaogniła jeszcze bardziej sytuację w kraju i stoi niewątpliwie przed nowym etapem walk w Palestynie.

Należy przypuszczać, że Arabowie wiedzieli wcześniej o majacie nastąpić zmianie polityki amerykańskiej. Jest rzeczą znaną, iż przedstawiciele arabscy w Lake Success zwrócili się do członków komisji politycznej Ligi Arabskiej, by przeciwniejsze posiedzenie komisji o kilka dni.

Nie dziwnego więc, że wznowienie — po okresie względnego spokoju — ataków i napadów na osiedla żydowskie, wypadło bezpośrednio przed deklaracją amerykańską.

Jeszcze 17 marca banda arabska w sile około 200 osób ześrodkowała się w okolicy kibucu Bejt-Keszit (nieдалеko góry Tabor). Została ona nad ranem wykryta przez patrol żydowski. Rozpoczęła się wymiana strzałów. Na miejsce starcia przybyły posiłki Hagany. Walka trwała około 14 godzin. Arabowie ponieśli znaczne straty i zostali odcięci od swej bazy wypadowej. Podczas starcia ponieśli śmierć policjant żydowski Josef Lyon, Dawid Barzilaj (z Aszdot Jaakow) i Menachem Kac (z Ejn-Gaw). 7 członków kibucu zostało uprowadzonych przez Arabów i w bestialski sposób zamordowanych. Ciało ich znaleziono dopiero nazajutrz.

Tegoż dnia po południu oddział Hagany wstąpił w bój z konwojem arabskim, przewożącym broń i materiały wybuchowe z Syrii do Haify. Patrol Hagany usiłował zatrzymać przy zaparcie drogowej, opodal Kariat Biak 6 aut arabskich, które próbowały jednak przedostać się do Haify. Wówczas Hagana otworzyła ogień i rozpoczęła się silna strzelanina. Jedną z ciężarówek arabskich zawróciła i zdołała uknąć. Pozostałych 5 samochodów celnymi strzałami wzsadzono w powietrze. W wyniku eksplozji zostało zabitych 19 Arabów, kilka sąsiadnych budynków — zdemolowanych, a 39 mieszkańców pobliskiej dzielnicy odniosło lekkie rany. W tym starciu Hagana straciła 2 żołnierzy. Przepuszczają, że wśród zabitych Arabów znajduje się komendant band arabskich w Haifie, Muchamad Bek Chamed.

19-go marca doszło do poważnego starcia w kamieniołomach Solei Bone, niedaleko Ejn-Charod. Nad ranem oddziały Hagany, jak zazwyczaj, wyruszyły z Ejn Charod do kamieniołomów, leżących w górach Gilboa. Gdy oddział zbliżył się do swego celu, został on ostrzelany z zasadki, znajdującej się na zboczu góry, ponad kamieniołomami. Żydzi zajęli pozycję obronną,

ostrzeliwując się aż do nadejścia posiłków. Gdy przybyły nowe oddziały Hagany, rozgorzała zacięta walka. Arabowie stracili przeszło 10 ludzi. Ze strony żydowskiej padło 7 żołnierzy. Walka zakończyła się, gdy przybyły wojska i miotaczami granatów zmusiły Arabów do ucieczki.

Nazwiska zabitych Żydów: Jerubaal Libia (Ejn Charod), Jakub Niszt (Gewa), Dan Cwik (Tel Joseph), Akiba Barzilaj (Bet Haszita), Abraham Opaletko (Bet Haszita) i Chaim Libin (Kfar Jecheskiel).

21 marca banda arabska, licząca około 150 ludzi, zaatakowała kibuc Hamaapil opo dal Ejn Hachoresz. Znajdująca się w kibucu jednostka Hagany natychmiastową, zdecydowaną akcją rozbiła napastników, kładąc 4 z nich trupem.

Arabowie próbowali również szczęścia w Negewie. Około 700 bandytów — pod dowództwem oficera angielskiego — zaatakowało kibuc Nicanim. Obroncy osiedla, powiadomieni o zbliżeniu się bandy przez zwiadowców Hagany, byli gotowi do odparcia ataku. Kilkakrotne natarcie wroga zostało odbite, przy czym około 20 Arabów, w ich liczbie dowódca angielski, pozostało na placu boju.

Tegoż dnia došlo do poważnej bitwy w górach Judei, w okolicy osiedla Hartuw. Od 3 dni osiedle to było obleżone przez Arabów, a do generalnego ataku zebrało się około 1000 Arabów, na których czele stał arabski komendant okręgu jerozolimskiego, Abdhul Kader Hussein.

Po 3-godzinnym ogniu z moździerzey, Arabowie usiłowali o zmierzchu wdrzeć się do osiedla. Zostali jednak odparci.

21 marca Arabowie — za pomocą auta, napelnionego materiałami wybuchowymi — wsadzili w powietrze budynek Solei Bone w Haifie. 6 Żydów zostało zabitych, a 28 rannych.

Arabowie rozpoczęli także szereg ataków na szlakach komunikacyjnych, m. in. na drodze Jaffa—Tel-Awiv. W wyniku tych napadów, niedaleko Atarot zostało zabitych 14 Żydów, a w okolicy Bab El Wad — 2 Żydom.

Wszystko wskazuje na to, że Arabowie rozpoczęli nową ofensywę, mającą na celu opanowanie jak największej ilości punktów strategicznych oraz szlaków komunikacyjnych.

„Ostatni bój”

JAFFA (obsł. wł.) Dziennik arabski „As Sarijach” w następujący sposób kreślił swoją „wizję” ostatecznego ataku na Żydom:

„W dniu tym — rano pojawia się samoloty arabskie nad Tel-Awivem i żydowskimi osiedlami, zrzucają one ulotki z wezwaniem do ludności by poddała się. Jeżeli Żydzi nie zechcą się poddać, wówczas rozpoczęnie się generalny atak na osiedla. W razie konieczności, zostaną one zburzone a mieszkańcy przetrzuceni na stronę arabską. Następnie „wtargną” do Tel-Awiv — serca syjonizmu i zburzą miasto doszczętnie wraz z żydowskimi komunistami, którzy drukują tam swoje odezwy”.

Spółka anglosaska

LONDYN (od spec. korespondenta). Mimo ogromnego „zdziwienia” wywołanego odstąpieniem Ameryki od planu podziału — znaczenie tego nowego kroku jest dotychczas niedoceniane przez niektóre koła londyńskie. Fakt, że sam Marshall zarządził tę zmianę, a następnie poparł ją oficjalnie wskazuje na to, iż polityka Stanów Zjednoczonych odnośnie Palestyny jest całkowicie uzgodniona z polityką brytyjską. Palestyna jest tylko jednym z odcinków w nowej międzynarodowej ofensywie przygotowań wojennych przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Należy oczekiwać, że — jeśli syjonizm nie zaakceptuje kompromisowego „rozwiązania”, możliwego do przyjęcia dla Żydów i dla Arabów — to Stany Zjednoczone pomogą Wielkiej Brytanii nie tylko zapobiec utworzeniu państwa żydowskiego, lecz wywrą presję na jiszuw w kierunku kapitulacji. Ameryka zgodziła się na formułę, która zrzucą odpowiedzialność za naruszenie pokoju również na Żydom. Na podstawie tego Stany Zjednoczone mogą podjąć szereg kroków, jak np. wstrzymanie eksportu artykułów pierwszej potrzeby i przekazanie pieniędzy do Palestyny — pod pretekstem, że pomaga to „nielegalnej” imigracji i przywozowi broni, co tylko zaostrza istniejący w kraju zatarg. Jednocześnie z zamierzonym wstrzymaniem dopływu ropy z Iraku do Haify

i przerwaniem łączności między Palestyną a całym światem, może się faktycznie rozpocząć ekonomiczna i wojskowa blokada jiszuw, która — zdaniem pewnych kół — będzie, najpewniejszym środkiem, by złamać jego opór. Koła te oczekują, iż ze względu na pełną solidarność między USA a Anglią, wpływowo odmawia syjonizm nie zechcą kontynuować walki, wybierając bardziej „umiarkowaną” drogę. Przypuszczają również, że w ostatnim dniu przed wygaśnięciem mandatu, gabinet brytyjski uchwali przekazanie władzy nad Palestyną Radzie Powierniczej. Rozumie się, że krok ten mógłby nastąpić tylko wtedy, gdyby USA nie zdołały szybko zwołać sesji Ogólnego Zgromadzenia ONZ, celem anulowania decyzji o podziale Palestyny. Przypuszczalnie nie uda się to Ameryce — ze względu na to, że ZSRR nalega na wyłonienie podziału. Rada Powiernicza przyjmie mandat, jako tymczasowe i nieokreślone wyjątkiem z sytuacji, póki nie zostanie znaleziona zgodna rozwiązanie dla Żydów i Arabów. Dobrze poinformowane koła twierdzą, że Rada Powiernicza — za zgodą Ameryki — zwróci się do W. Brytanii z prośbą, by pozostała w Palestynie. St. Zjednoczone gotowe są wysłać wojska i urzędników oraz wziąć na siebie, podobnie jak w Grecji, część odpowiedzialności, gdyż jest to zgodne z ich dotychczasową linią przygotowań wojennych.

Agencja Żydowska obejmuje kontrolę nad importem

TEL-AWIW (obsł. wł.) F. Bernstein, kierownik Wydziału handlu i przemysłu Agencji Żydowskiej wystąpił na konferencji prasowej w Tel-Awivie z obszernym referatem o sytuacji ekonomicznej jiszuwu, a w szczególności o kontroli nad importem.

Stwierdził on, że Agencja Żydowska oczekiwała, iż wyłączenie Palestyny z bloku szterlingowego nastąpi dopiero 15 maja. Na tym założeniu opierały się plany ekonomiczne Agencji. Wyłączenie Palestyny z bloku szterlingowego na 2 miesiące przed przypuszczalnym terminem — zmusiło Agencję do natychmiastowego stworzenia Wydziału kontroli importu, aby zapobiec gwałtownemu zmniejszeniu się rezerw szterlingowych. Środki, przeznaczone dla importu, są bardzo ograniczone w porównaniu z zapotrzebowaniem. Toteż nie będziemy mogli zrezygnować z kontroli importu. Musimy mieć pewność, że środki przeznaczone na import, będą wykorzystywane tylko dla najistotniejszych potrzeb. W ciągu pierwszych 2 tygodni istnienia tego Wydziału otrzymaliśmy 8.140 podań o zezwolenie na import na sumę około 12 milionów funtów szterlingów, podczas gdy do naszej dyspozycji na cele importowe stoi zaledwie 3 i pół miliona funtów. Wydaliśmy dotychczas zezwolenia na import towarów wartości około 3 milionów funtów, z czego 62 proc przeznaczyliśmy na zakup artykułów spożywczych. Prowadzimy obecnie pertraktacje w Londynie i Waszyngtonie o zwolnienie dalszych sum szterlingowych na cele importowe. Trudno przewidzieć, jak długo będzie trwał obecny stan rzeczy, lecz najbliższe 2 miesiące będą najcięższym okresem. Należy zaznaczyć, iż sytuacja komplikuje się przez to, że rząd dotychczas wydaje zezwolenia na przywóz towarów do kraju.

Wyłączenie Palestyny z bloku szterlingowego wywołało trudności w przekazywaniu pieniędzy z Afryki Południowej, Australii i innych krajów, należących do wspólnoty brytyjskiej.

Następnie Bernstein omówił sprawę stworzenia systemu monetarnego państwa żydowskiego, który będzie oparty na dolarze.

Omawiając kwestię umów handlowych, jakie rząd żydowski ma zamiar zawrzeć w przyszłości, Bernstein stwierdził, że Związek Radziecki i państwa Demokracji Ludowej są bardziej skłonne do zawarcia umów handlowych z rządem żydowskim, niż państwa zachodnio-europejskie.

W dalszym ciągu Bernstein zaznaczył, że kontrola nad importem jest tylko pierwszym odcinkiem obszernego systemu rozdania produktów. „Zrezygnowałbym z kontroli cen — oświadczył prelegent — gdy by można było zrównoważyć podaż i popyt. Lecz w najbliższej przyszłości nie będziemy mogli pozwolić sobie na podobny luksus. Cała gospodarka powinna być na służbie naszej walki obronnej. W tym celu musimy wziąć pod swoją kontrolę import, produkcję i znajdujące się w kraju zapasy”.

Kończąc swój referat, Bernstein stwierdził, że podstawy gospodarki jiszuwu nie zostały podważone. Mimo 50-tysięcznej alii w ciągu ostatnich 2 lat, jiszuw odczuwa nadal brak rąk do pracy. Wzmacnia to naszą wiarę w przyszłość naszej gospodarki.

Delegacje małych państw, natychmiast po opublikowaniu propozycji amerykańskiej, zwróciły się do swych rządów o instrukcje w tej sprawie. Z otrzymanych odpowiedzi jasno wynika, że tym razem St. Zjednoczone i inne wielkie mocarstwa będą musiały udzielić gwarancji co do wykonania decyzji o powiernictwie. W przeciwnym bowiem razie delegacje małych państw będą głasowały na Ogólnym Zgromadzeniu przeciw jakiegokolwiek zmianie polityki ONZ. Żądanie gwarancji wysunęły już Filipiny, Nowa Zelandia, Boliwia i Brazylia.

Sprawa zawarcia porozumienia co do powiernictwa, wywołała cały szereg zawiłych problemów. Według statutu Narodów Zjednoczonych, terytorium mandatowe może być oddana pod powiernictwo na warunkach, uzgodnionych między bezpośrednio zainteresowanymi państwami, włączając mandatariusza. Przypuszczalnie wiele państw będzie ubiegało się o uznanie ich, jako bezpośrednio zainteresowanych. Trzeba zaznaczyć, że kwalifikacje wymagane dla uznania jako państwa bezpośrednio zainteresowanego, — nigdy nie zostały dokładnie określone. Władze administracyjną może sprawować jedno, lub wiele państw, względnie Organizacja Narodów Zjednoczonych. Twierdzą tu, że St. Zjednoczone uważają siebie, Francję i Wielką Brytanię za państwa „pośrednio zainteresowane”.

Zjednoczona Partia Robotnicza

w odpowiedzi na zdradę USA żąda likwidacji reżimu brytyjskiego i utworzenia państwa żydowskiego

TEL-AWIW (obsł. wł.). W ostatnich dniach odbyło się tu posiedzenie komisji politycznej Zjednoczonej Partii Robotniczej, która obradowała nad sytuacją polityczną wytworzoną po oświadczeniu amerykańskim w Radzie Bezpieczeństwa. Po dyskusji uchwalono deklarację, w której m. inn. czytamy:

1. Naród żydowski został dotknięty nową zdradą. Nie ludziliśmy się co do prawdziwych intencji polityki amerykańskiej i nie dawaliśmy jej wiary.

Obecnie ujawnił się całkowity cynizm i brutalność, które imperialistyczna polityka nafty i dołara stosuje wobec uciśnionych narodów i w stosunku do naszego narodu, pragnąc pełnąć światku trzeciej wojnie światowej.

Uleganie tej polityce doprowadziło również rządu innych państw europejskich o tradycji wolnościowej — do sprzeniewierzenia się walce wyzwolenia narodu żydowskiego. Polityka bewinowska wypełnia rozłamową rolę w światowym ruchu robotniczym, uciska narody i hamuje dążenia narodu żydowskiego.

W sojuszu z feudalno-arabską reakcją, opartą o faszystowskie i nazistowskie zasady, anglo-amerykański front dąży do podważenia zasad pokoju, wzniesienia nienawiści między narodami, ustanowienia reżimu ucisku i podporządkowania narodów arabskich imperializmowi, a zarazem do walki przeciwko wyzwoleniemu i postępowemu dziełu narodu żydowskiego.

W OBLICZU ZDRADY

W obliczu zdrady rządu amerykańskiego wobec naszego dzieła, wyrażamy poparcie dla budzących się demokratycznych i postępowych sił w Stanach Zjednoczonych i w Zachodniej Europie, zmagających się przeciwko polityce swych rządów, i stojących u naszego boku dla realizacji uchwał ONZ.

2. Naród żydowski i jiszuw w pełni doceniają wierność i konsekwentne poparcie ze strony Związku Radzieckiego i państw ludowej demokracji. W naszej ciężkiej walce będziemy czerpać otuchę z humanitarnego zrozumienia dla dzieła żydowskiej imigracji, które znalazło wyraz w stanowisku przedstawicieli Związku Radzieckiego występujących przeciwko perfidii USA, stawiających na jednej płaszczyźnie „infiltrację drogą lądową i morską”. Narodu żydowskiego nie załamie hanieba i szatańska kampania podżegaczy wojennych. Żydostwo pozostanie wiernie wszystkim tym, którzy popierają jego walkę wyzwolenia.

3. Zjednoczona Partia Robotnicza nie uważała podziału za najlepsze rozwiązanie i dostrzegła związane z nim niebezpieczeństwa. Partia nasza uważała, iż droga do prawdziwej samodzielności żydowskiej prowadzi przez wzrost siły żydowskiej w aliji, kolonizacji i samobronie. Żydowska Partia Robotnicza walczyła o międzynarodowe gwarancje dla dzieła syjonistycznej budowy w całej Palestynie — dla realizacji syjonizmu w pełnym zasięgu i dla dobra wszystkich mieszkańców kraju. W uchwale ONZ widzieliśmy zarówno wielkie osiągnięcia, jak i jej braki i niebezpieczeństwa. Lecz w obliczu wytworzonych okoliczności politycznych oraz wobec antysyjonistycznych tendencji wpływających z uchylenia się od międzynarodowych zobowiązań — uważaliśmy siebie za współbudowniczych państwa żydowskiego, w jego obronie, oraz w ciągłym rozszerzaniu unii ekonomicznej, jako drogi do scalenia kraju w przyszłości.

Uchwały ONZ z 29 listopada 1947 r. były głównym punktem oparcia dla kontynuowania walki o realizację syjonizmu. W obliczu nowego ataku ze strony polityki amerykańskiej — żądamy realizacji uchwały ONZ oraz pomocy ze strony wszystkich milujących pokój czynników w świecie.

Propozycja powiernictwa w takiej formie, w jakiej została przedłożona obecnie przez rząd USA. — zmierza do podporządkowania Palestynę anglo-amerykańskiemu imperializmowi, zdobycia poparcia feudalnej reakcji i arabskiego faszystów dla przygotowania do nowej wojny, wyłączenia Związku Radzieckiego z faktycznego udziału w międzynarodowym powiernictwie nad Palestyną i położenia kresu dążeniom do samodzielności państwowej narodu żydowskiego. Zjednoczona Partia Robotnicza wzywa jiszuw i ruch syjonistyczny do walki przeciwko tej polityce:

O natychmiastowe i pełne wyzwolenie Palestyny spod jarzma władzy brytyjskiej, naruszającej bezustannie pokój w kraju.

O międzynarodową odpowiedzialność z pełnym udziałem Związku Radzieckiego w realizacji zobowiązań wobec narodu żydowskiego i politycznego reżimu w kraju.

O faktyczną realizację samodzielności żydowskiej i demokratycznej władzy żydowskiej.

O samodzielną politykę żydowską, niezależną pod względem politycznym, wojskowym i ekonomicznym od sił imperialistycznych.

5. Zjednoczona Partia Robotnicza ostrzega przed niebezpieczeństwami zmniejszenia obszaru i samodzielności państwa żydowskiego. Partia nasza będzie walczyła przeciwko jakemukol-

wiek ustępstwu i przeciw każdej tendencji do ograniczenia budownictwa syjonistycznego.

Nasza konkretna odpowiedź na nowy atak, powinna znaleźć natychmiast wyraz przez:

wzmoczenie ruchu haapala, bez względu na presję czynników zewnętrznych, tworzenie nowych punktów osiedleńczych w strefach zagrożonych kno- waniami w obecnym okresie walki,

Wzmoczenie samodzielnej obrony żydowskiej oraz przestrzeganie zasad społeczno-chalucowych, by móc oprzeć się próbie zwołania nas przemocą.

6. Również w obecnym okresie wyciągamy rękę do pracujących mas arabskich dla wspólnej walki przeciwko kontynuowaniu imperialistycznego reżimu w kraju pod obłudnym płaszczkiem powiernictwa, o zagwarantowanie narodowej samodzielności obu narodów i o bezwzględny sprzeciw wobec prób wykorzystania Palestyny i jej ludności dla kno- wań wojennych.

7. Głównym zadaniem obecnej chwili jest walka obronna. Mimo przejawów oporu i bohaterstwa obrońców, nie należy odwracać oczu od niebezpieczeństw, grozących w toku rozwoju walk, w czasie, gdy bandy otrzymują wojskowe i polityczne poparcie z zewnątrz ze strony arabskiej i brytyjskiej. Jiszuw nie jest dostatecznie zmobilizowany — odpowiednio do potrzeb walki. Żądamy pełnej mobilizacji sił jiszuwu.

Prasa angielska o stanowisku USA

LONDYN (MNS). Prasa brytyjska wszystkim odcieni politycznym żywo komentuje decyzję Stanów Zjednoczonych o odstąpieniu od planu podziału.

PODERWANIE AUTORYTETU U.S.A.

Liberalny „Manchester Guardian”, w artykule wstępnym nazywa decyzję amerykańską „sensacyjnym krokiem”.

„Stany Zjednoczone” — pisze dziennik — „wykazują lekkomyślność poglądów i niesta-łość zamierzeń, które nie liczą z pozycją tak wielkiego mocarstwa. Amerykańskie poparcie dla planu podziału było zawsze warunkowane przekonaniem, że podział da się przeprowadzić drogą pokojową, a w każdym wypadku — Ameryka sama nie będzie zmuszona do uczestniczenia w walkach. Gdy stało się jasnym, że oba te warunki nie mogą być dotrzymane, prezydentowi USA nie pozostało nic innego, jak cofnąć swe słowo.”

„Decyzja USA byłaby raczej usprawiedliwiona, gdyby alternatywa wysunięta przez Stany Zjednoczone, miała poważniejsze perspektywy powodzenia. Na nieszczerze nadzieje te są znikome. Choćby Arabów można by przekonać, by akceptowali powiernictwo ONZ, to jednak Żydzi — zawiedzeni i rozczarowani — sprzeciwią się tej koncepcji wszelkimi siłami”.

Autor artykułu wywodzi dalej: „Sama decyzja rządu waszyngtońskiego, chociaż poparta przez Francję i Chinę, nie może zmienić uchwały Ogólnego Zgromadzenia. Może to przeprowadzić jedynie Zgromadzenie. Gdy sesja zostanie zwołana, Stany Zjednoczone mogą być pewne, że otrzymają dwie trzecie głosów, by obalić poprzednią uchwałę. Do tego czasu Żydzi będą legalnie uprawnieni uważać podział Palestyny za wiążącą decyzję Narodów Zjednoczonych i żądać poparcia swej walki.”

Zdaniem autora, „w ekwilibryście Stanów Zjednoczonych Żydzi będą widzieli nowy dowód tego, że są stale prześladowani i zdradzani — i będą przychylnie przysłuchiwać się głosem ekstremistów, nawołujących do wiary jedynie w siłę oręża.”

DECYZJA AMERYKI ZAOSTRY WALKE

Specjalny korespondent „Times” i „Manchester Guardian” donosi z Jerozolimy, że większość obserwatorów wyraża obawę, iż nowy rozwój wypadków przyczyni się raczej do narastania walk. Kluczem do sytuacji tkwi w niebezpieczeństwie, iż Żydzi i Arabowie będą przeświadczeni o tym, że przyszłość leży w ich własnych rękach. Decyzja zaś o losie kraju zapadnie na ziemi palestyńskiej, a nie poza jej granicami.

Przeprowadzając porównanie między wynuszczeniem przez Arabów przychylną decyzji politycznej w 1939 roku a w dniu dzisiejszym — autor stwierdza, że istnieje możliwość iż Żydzi sami zechcą użyć tego argumentu, skłaniając się ku ekstremizmowi.

Korespondent pisze dalej: „Jednym z celów propozycji amerykańskiej było uniknięcie ewentualności pojawienia się wojsk Związku Radzieckiego w składzie międzynarodowych sił zbrojnych, wysłanych do Palestyny. Zgoda Arabów na propozycję powiernictwa nie jest bardziej prawdopodobna, niż zgoda Żydów. Niektórzy przywódcy państw arabskich przyjmują ją może jako rozwiązanie krótkoterminowe. Lecz większość Arabów prawdopodobnie zgodzi się ze stanowiskiem Wysokiego Komitetu Arabskiego, że syjonizm polityczny musi być zlikwidowany.”

DECYZJA USA NIE ZMNIJSZY NIEBEZPIECZEŃSTW.

„Times” w artykule wstępnym z 22 marca br. aprobuje stanowisko zajęte przez delegację amerykańską, stwierdza jednak, że nie zmniejszy ono niebezpieczeństw, grozących Palestynie po wycofaniu wojsk brytyjskich.

„Palącą koniecznością — pisze dziennik — jest: a) wyznaczenie organu Narodów Zjednoczonych, który przejmie administrację Palestyny i b) dostarczenie dostatecznych sił, niezbędnych dla utrzymania ład i porządku w kraju. Pokój w Palestynie — a być może na całym Środkowym Wschodzie — zależy obecnie od mądrości mocarstw, reprezentowanych w Lake Success.”

Przed powstaniem progresywnej partii w jiszuwie

TEL-AWIW (obsł. wł.) Organizacja „Alija Chadasha” czyni starania w kierunku utworzenia progresywnej partii w jiszuwie i w ruchu syjonistycznym. Żądanie takie, które było już przedmiotem dyskusji, na zebraniu, zostało obecnie sformułowane pisemnie. W oświadczeniu „Alija Chadasha” stwierdza się, że w najbliższym czasie zbierze się C. K. nowej partii. Główną treścią obrad będzie sprawa zjednoczenia nowej partii z innymi progresywnymi ruchami w jiszuwie i w syjonizmie. W dyskusji brało udział 22 mówców a pod koniec uchwalono zasięgnąć zdania u nieobecnych przedstawicieli różnych partii — drogą pisemną.

Kronika kulturalna

ALMANACH DLA UCZCZENIA PAMIĘCI POLEGŁYCH PISARZY ŻYDOWSKICH

Komisja Historyczna przy Zjednoczeniu Żydów Polskich we Francji przygotowuje almanach dla uczczenia pamięci żydowskich i hebrajskich pisarzy z Polski, którzy zginęli w okresie okupacji hitlerowskiej.

Komisja zwróciła się z prośbą do Związku Pisarzy Hebrajskich w Palestynie o udzielenie pomocy w wydaniu tego almanachu.

NARÓD ŻYDOWSKI W PRZESZŁOŚCI I W TERAZNIEJSZOŚCI

Staraniem redakcji encyklopedii żydowskiej w Nowym Jorku, ukazał się pierwszy tom wydawnictwa pod nazwą „Naród żydowski w przeszłości i w terażniejszości”.

FAKULTET MEDYCZNY NA UNIWEKSYTECIE HEBRAJSKIM

W Jerozolimie prowadzone są obecnie prace przygotowawcze do otwarcia fakultetu medycznego na Uniwersytecie Hebrajskim. Rozpoczęto budowę skrzydła Wydziału Biologicznego, który obejmie dział botaniczny i zoologiczny. Postępują również naprzód prace w związku z budową nowego gmachu Wydziału Chemicznego.

Otwarcie fakultetu medycznego ma nastąpić jesienią 1948 roku.

GOŚCINNE WYSTĘPY

PIANISTY KASZTANA W PALESTYNE

W Palestynie bawi obecnie młody pianista żydowski Julian Kasztan, który przybył niedawno z Ameryki i wystąpi w ramach koncertów orkiestry Filharmonii palestyńskiej.

J. Kasztan liczy obecnie 22 lata. Już w 10-tym roku życia występował jako pianista z orkiestrą filadelfijską.

W 1946 roku rozpoczął tournee po Europie. Jego występy we Francji, Szwajcarii, Anglii, Niemczech, Szwecji, Holandii i Włoszech — cieszyły się wielkim powodzeniem.

Po koncertach w Palestynie, młody pianista udaje się do Turcji i do szeregu krajów europejskich.

WIELKIE DZIEŁO NAUKOWE PROFESORA UNIW. HEBRAJSKIEGO

Profesor historii starożytnej na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, prof. A. Czernikower pracuje obecnie nad wydaniem wielkiego dzieła naukowego — zbioru wszystkich papyrusów, dotyczących życia Żydów. Te cenne dokumenty w ilości około 500, stanowią poważny materiał do historii Żydów w Egipcie, obejmujący okres 1000 lat — od III, wieku przed naszą erą do VIII, wieku naszej ery.

Współpraca anglo-arabska

JEROZOLIMA (obsł. wł.) Z miarodajnych kół arabskich dowiadujemy się, że przed kilkoma dniami przybył na lotnisko w Dżenin wysoki dygnitarz angielski z Egiptu. Miejscowe władze brytyjskie były widocznie powiadomione o jego przybyciu, gdyż oczekiwały go na lotnisku. Dygnitarz ów udał się do wsi Kabatia, miejsca głównej kwatery Kaukadziego.

Choć przyjęcie było zupełnie jawne, to jednak zostali przed tym usunięci wszyscy korespondenci prasy zagranicznych. Korespondentom arabskim natomiast pozwolono pozostać, ale zakazano im pisać o tym spotkaniu.

O osobie brytyjskiego dygnitarza relacjonuje „United Press”, iż jest to pułkownik angielski w mundurze oficera francuskiego. Z wiarygodnych źródeł podają, iż jest to adiutant generała Brookera, dowódcy brytyjskich sił zbrojnych na Środkowym Wschodzie.

W południe wspomniany dygnitarz opuścił wieś Kabatia, a wieczorem Kaukadzi podał dowódcom swoich oddziałów treść odbytej z nim konferencji.

Oficer brytyjski podkreślił rzekomo, iż w obecnych warunkach wojsko angielskie zmuszone jest zachować neutralność — przy najmniej nazewną. Lecz nie ulega wątpliwości, iż stosunek ten zmienia się całkowicie natychmiast po wygaśnięciu mandatu. Wówczas nastąpi uznanie „armii wyzwolenieckiej” jako strony wojującej, której udzielona będzie wojskowa pomoc brytyjska. Kaukadziem zalecono też podobno nie troszczyć się zbyt o zdobycie Galilei, gdyż w sprawie tej opracowano już plan akcji między gen. Claytonem a dowódcą okręgu galilejskiego, — (który w ostatnim miesiącu bawił w tej sprawie w Bejrucie) — jak również z Ministerstwem Obrony Syrii i Libanu.

Evakuacja wojsk brytyjskich z Galilei nastąpi dokładnie wtedy, kiedy przybędą wojska syryjskie i libańskie. Wojska brytyjskie opuszczą widocznie Galileę w początkach kwietnia br.

**W niedzielę dn. 4 kwietnia 1948 r. o godz. 9,45 i 11,30
w sali kinoteatru „Włóknarz“ (ul. Zawadzka 16) w Łodzi
odbędzie się uroczysta premiera
NOWEGO FILMU DŹWIĘKOWEGO W JĘZYKU ŻYDOWSKIM**

„MIR LEBNGBEBLIBENE“

Realizacja Sz. Goskind, N. Gross. Zdjęcia: A i W. Forbert. Kierownik zdjęć: J. Goldberg. Muzyka: Sz. Berezowski.
Zaproszenia do nabycia w Wojew. Komitecie Żydów (ul. Śródmiejska 32), oraz we wszystkich żyd. organizacjach społecznych w Łodzi

Uwaga, abonenci „Mostów“!

W związku ze zwiększeniem wydatków związanych z wydawnictwem pisma, byliśmy zmuszeni nieznacznie podwyższyć opłatę za abonament, która z dniem 1 kwietnia 1948 roku wynosić będzie

miesięcznie zł. 100.—
kwartalnie zł. 300.—

Cena numeru pojedynczego — 6 zł.
sobotniego — 12 zł.

Wszyscy abonenci, którzy wnieśli opłaty abonamentowe za II kwartał 1948 r. z góry, proszeni są o uiszczenie różnicy.

Chcąc uniknąć wstrzymania wysyłki pisma, prosimy o wnoszenie należności za abonament każdego 20-go na miesiąc następny lub kwartał.

Dokonując wpłaty przez PKO prosimy czytelników wypełnić nazwisko, imię i adres oraz rubrykę „wpłata dotyczy“ na przykład za abonament — za listeczki prasowy — za ogłoszenie.

ADMINISTRACJA

Młodzież wrocławska w akcji pomocy Haganie

WROCŁAW. — Cała młodzież żydowska we Wrocławiu przystąpiła do akcji pomocy dla walczącego Jiszuwu w Palestynie. Dnia 21. III. staraniem syjonistycznych organizacji młodzieżowych, w wypełnionej po brzegi sali teatralnej W. K. Z. odbyła się akademicka, poświęcona tej akcji. Zebranie zagalili tow. **Boruszek**, który dał wyraz głębokiemu oburzeniu przeciwko zdradzieckiej polityce anglo-saskiej i głębokiej wierze w zwycięstwo naszych ideałów. Tow. **Boruszek** zaprosił do prezydium sekretarza W. K. Z. pomocy Haganie ob. **Weissa** oraz przedstawicieli organizacji młodzieżowych. Po odśpiewaniu hymnu narodowego i uczczeniu pamięci poległych w Palestynie, głos zabrał dr. **Weiss**, który podkreślił rolę młodzieży żydowskiej, w walce o odrodzenie narodowe.

Następnie przemawiał w imieniu **Dror-Borocho**w-Jugend tow. **Zilbersztejn**. W imieniu młodzieży religijnej przemawiał tow. **Ehrenreich**. Dłuższe przemówienie wygłosił w imieniu **Z.A.S.S.** tow. **Garber**, który stwierdził, że studenci-Zydzi we Wrocławiu ofiarowali 185 tysięcy złotych, mimo, iż większość z nich żyje w ciężkich warunkach materialnych.

Z ramienia „Gordonii“ przemawiał tow. **Brener**, a z Hanoar **Hacijoni** — tow. **Gerszonowicz**.

Ostatni przemawiał tow. **Boruszek** (Haszomer-Hacair). Odśpiewaniem **Techakny** zakończono część oficjalną, po czym odbyła się bogata część artystyczna w wykonaniu członków gniazda organizacji syjonistycznych we Wrocławiu.

Akademicka pozostawiła głębokie wrażenie na licznie zebranej młodzieży.

Ogłoszenia drobne

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAKUB

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, Zachodnia 41 m. 3. Tel. 140-75.

Dr **REICHER** — specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Południowa 26, godz. 2 — 7 po poł.

Lekarz dentysta

SZUCHMAN RACHELA

Choroby jamy ustnej i zębów, zęby sztuczne, korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3, tel. 140-75.

Centrum ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 15 zł. za wyraz (minimum 150 zł.). Ogłoszenia wymiarowe (za 1 mm szerokości i szpalty) w miejscu przeznaczonym na ogłoszenia po 20 zł. — W tekście 40. — Ogłoszenia zamieszczone uwzględniamy po uprzednim przekazaniu należności na nasze konto w PKO Nr 4560. Prosimy zaznaczyć na odwrocie przekazu, że suma przesłana jest za ogłoszenie. Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Więckowskiego 4/8. Skrzynka pocztowa 89. Tel. 269-01. Konto PKO 4560. Prenumerata miesięczna wraz z opłatą pocztową — 80 zł. Wydawca: **HASZOMER HACAIR** w Polsce. Druk: R.S.W. „Prasa“, Łódź, ul. Zwirki 17.

Uroczystości w rocznicę Tel-Chaj

Zorganizowane przez Haszomer Hacair i Zjedn. Partię Poalej Syjon

W poniedziałek, 29. III. b.r. odbyła się w sali kina „Włóknarz“ uroczystość poświęcona obronie Tel-Chaj w r. 1920. Akademię zorganizowały komitety partyjne Zjednoczonej Partii Poalej-Syjon i Haszomer-Hacair w Ło-

dzi. Przy szalenie wypełnionej sali akademickiej zagalili tow. **Cendorf**, który podkreślił historyczne znaczenie obrony Tel-Chaj przez **J. Trumpeldora** i towarzyszy. Przemówienia wygłosili z ramienia Haszo-

mer-Hacair tow. **N. Sztachman**, w imieniu Zjednoczonej Partii Poalej Syjon tow. **T. Bożykowski**. Mówcy przedstawili tło polityczne i historyczne wydarzeń 1920 r. i podkreśliли sylwetki bohaterskich obrońców z **Trumpeldorem** na czele. W dalszym ciągu przemówień tow. **Bożykowski** i **Sztachman** nawiązali do obecnej sytuacji w Palestynie i nawoływali społeczeństwo do ofiarnej pomocy w walce o realizację uchwał O.N.Z. i do kultywowania tych ideałów, w imię których oddali swe życie **Josef Trumpeldor** i towarzysze.

W części artystycznej wystąpiła znana artystka **Chajele Rozental**.

SZCZECIN

21 bm. odbyła się w teatrze **ZZK** staraniem **Haszomer Hacair** i **Zjedn. Partii Poalej-Syjon** akademicka poświęcona pamięci bohaterskiej obrony **Tel-Chaj**. Zebranie zagalili tow. **Sz. Myszkina**, który po słowie wstępnym oddał głos członkowi **CK Haszomer Hacair** tow. **Pasztejnowi**. Mówca omówił znaczenie obrony **Tel-Chaj** dla idei samoobrony żydowskiej w Palestynie i jej wpływu na kształtowanie się drogi **Hagany**. Następnie poddał analizie oblicze ideowe **Trumpeldora** syjonisty i socjalisty, człowieka pracy i komuny, który padł w obronie pokojowego dzieła syjonizmu. W obliczu obecnej sytuacji w Palestynie cały jiszuw żydowski staje do obrony na wzór garstki obrońców **Tel-Chaj**.

Następnie przemawiał tow. **Lewit**, członek **Zjedn. Partii Poalej-Syjon**, który omówił rolę Anglików w Palestynie. Mimo perfidnej polityki **Wielkiej Brytanii** i imperializmu anglosaskiego nasza walka zakończy się zwycięstwem, którego wyrazem będzie utworzenie państwa żydowskiego.

Po części oficjalnej odbyła się część artystyczna w wykonaniu młodzieży organizacji syjonistycznych.

LEO LISOWI

RYSI ZIELIŃSKIEJ

w dniu ślubu

najserdeczniejsze życzenia

składa

PINCHAS SZTERN

Z ŻYCIA PARTII HASZOMER HACAIR

Dnia 21 marca b.r. w lokalu partyjnym **Haszomer-Hacair** w Warszawie odbył się wieczór pożegnalny z okazji wyjazdu do Erec **tom, Lifszycza Ariego** i jego żony **Luby**. Przy nakrętych stołach i w miłym towarzyskim nastroju, warszawski snif żegnał jednego z pierwszych towarzyszy, który wielce przyczynił się do rozwoju snifu. Przemawiali: z ramienia **C. K. Partii** — tow. **Rudolf Elijah**, następnie tow. **inż. Lew**, **Brachfeld**, **Lewin**, **inż. Gelblum**. Tow. **Lifszyc** podziękował całemu snifowi za współpracę i życzył dalszej owocnej pracy dla naszej idei.

ŁÓDŹ

W czwartek, dnia 1 kwietnia 1948 r. o godz. 7-ej wieczorem odbędzie się ogólne zebranie członków partii z udziałem sekretarza **CK** tow. **Sztachmana Nachuma**.

WARSZAWA

W czwartek, dnia 1 kwietnia 1948 r. o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się ogólne zebranie członków partii.

Uroczystość wręczenia sztandaru przechodniego K. K. L. we Wrocławiu

Dnia 20. III. b.r. we Wrocławiu w lokalu „Gwiazdy“ zebrała się młodzież syjonistyczna na uroczystość wręczenia sztandaru przechodniego organizacji „**Haszomer-Hacair**“ za wydaną pracę na rzecz **K.K.L.**

Młodzieżowe organizacje syjonistyczne przybyły ze swymi sztandarami. W czasie uroczystego raportu, członek gniazda „**Haszomer-Hacair**“ **Jakub Sz.** otrzymuje sztandar w imieniu miejskowej Komisji **K.K.L.** W podniosłym nastroju młodzież śpiewa „**Hatjkwę**“. Członkowie komisji **K.K.L.** pozdrawiają młodzież, życząc dalszej owocnej pracy.

Z wielkim zainteresowaniem wysłuchali obecni przemówienia tow. **Gerszonowicz**, która zobrazowała działalność, cel i zadania **K.K.L.**, nawołując całą młodzież żydowską do współpracy na rzecz **Funduszu Narodowego**.

W artystycznej części występowali wychowankowie wszystkich organizacji syjonistycznych. Wieczór pozostawił bardzo miłe wrażenie. Będzie on bodźcem dla innych organizacji do współzawodnictwa w pracy na rzecz **K.K.L.**

Proces gestapowca w Białymstoku

Dnia 18 marca b.r. odbył się przed Sądem Okręgowym w Białymstoku długo oczekiwany proces gestapowca **Feliksa Furmanowicza** i jego żony **Władysławy**.

Przewód sądowy, który ciągnął się przez cały dzień, potwierdził w całej rozciągłości winę oskarżonych. Za czasów okupacji niemieckiej, przybyły z Poznania **Feliks Furmanowicz** przyjął dobrowolnie „**Volksliste**“ i zaangażował się w szeregi gestapo. Znał się on w nieludzki sposób nad robotnikami polskimi i żydowskimi. Żona jego z niemniejszą gorliwością pełniła funkcję kierowniczkich kuchni i pralni **SS-owców**.

Przed Sądem zeznawało 23 świadków, których zeznania wskrzesiły znów koszmarne epizody z dziejów panowania nazistowskiego w Białymstoku. Nawet świadkowie, powołani przez obronę, nie mogli podać ani jednego szczegółu, odcinającego, lub łagodzącego winę podsądnych.

Sąd Okręgowy skazał **Feliksa Furmanowicza** na 15 lat więzienia z pozbawieniem praw na 5 lat, a jego żonę **Władysławę** — na 6 lat więzienia z pozbawieniem praw na 3 lata. Przewodniczący zaznaczył w motywach, iż przestępstwa oskarżonych zasługiwały na znacznie cięższą karę, jednak Sąd przy ferowaniu wyroku wziął pod uwagę ich ograniczoną inteligencję.

Białystok. W ubiegły piątek odbył się tu w sali im. **P. Kapłana** wieczór kolektywny, poświęcony kobiecie żydowskiej. Wieczór zagalili ob. **Czernichow**, omawiając postać kobiety żydowskiej w poezji. Z obszernym referatem na temat roli kobiety w dziejach i życiu żydowskim wystąpił **J. Kohen**. Po przemówieniu ob. **Białostockiego** ob. **Robinson** recytował kilka utworów wybitnych poetek żydowskich.

Komunikat w sprawie rozdzielenia mac

Komisja Mieszana przy **W. K. Z.** i Kongregacji Wyznaniowej w Łodzi, podaje do wiadomości, że w dniach: 1, 2, 5, 6, 7, 8 i 9 kwietnia roku bieżącego w godz. od 8—15-ej odbędzie się wydawanie talonów na macę i makę macową. Rejestracja odbywa się w lokalu **W. K. Z.** (ul. Więckowskiego 32, I piętro) dla osób, nazwiska których rozpoczynają się od liter **L — Z** oraz w lokalu Kongregacji Wyznaniowej (ul. Zachodnia 66 front I piętro) dla osób, nazwiska których rozpoczynają się od liter **A — K**. Przy rejestracji należy okazać zaświadczenie

W. K. Z. oraz dokument z fotografią, względnie zaświadczenie administracji domu stwierdzające fakt zameldowania.

Osoby zatrudnione w instytucjach żydowskich oraz w spółdzielniach, wraz z rodzinami dokonują rejestracji za pośrednictwem zakładów pracy i nie powinny rejestrować się indywidualnie.

Termin wydawania macy podany zostanie dodatkowo do wiadomości. Komisja Mieszana wzywa ludność do składania ofiar na Akeję Świąteczną **Kolonii Letnich**.

Kronika wydarzeń w Palestynie

JEROZOLIMA. Radio Hagany w komunikacie arabskim podało, iż Arabowie planują użycie ambulanсів **Czerwonego Krzyża** do zamachów na Żydów.

Wywiad Hagany stwierdził, iż Konsulat Iraku w **Jerozolimie** użyty był jako punkt zborny dla żołnierzy arabskich z Iraku oraz jako arsenał broni.

JEROZOLIMA. Leżące na obszarze **Hule** osiedle **Kfar Blum** zostało zaatakowane przez napastników arabskich z **Kfar Selkijah**. W czasie walki zabity został **Arie Leszner**, lat 30, który jako członek ame-

rykańskiego kibucu „**Habonim**“ przybył do osiedla, przed 18 miesiącami.

Kfar Blum zamieszkuje wiele osób pochodzących z Anglii.

JEROZOLIMA. Podczas napadu Arabów na autobus żydowski w **Haifie** zabici zostali: **Natan Krupiński** i **Menachem Gurewicz**, obydwoj w wieku lat 43.

Chaim Gotel, lat 46, został ciężko ranny na granicy **Jaffy**.

Zew Klinger zmarł na skutek odniesionych ran.